LLENGUA I LITERATURA

La paraula «planta» en tres llocs

Nom _____ **Data** _____

Llegeix el text amb atenció i respon totes les preguntes amb claredat.

En una escola, algú escriu «Cal regar les plantes de l'entrada». En el mateix edifici, un cartell indica que la sala de reunions és a la primera planta. La paraula «planta» també apareix en una descripció d'uns mitjons que tenen un reforç a la planta del peu. En aquestes frases, la mateixa paraula fa referència a un vegetal, a un nivell de l'edifici i a la part inferior del peu. La capacitat d'una paraula de tenir diversos significats s'anomena polisèmia.

Sovint n'hi ha prou amb les paraules del voltant per identificar el sentit. El verb «regar» fa pensar en un vegetal. «Primera» i la referència a una sala orienten la lectura cap a una part de l'edifici. En la descripció dels mitjons, el complement «del peu» situa la paraula en una part del cos. Aquestes pistes formen part del context. Llegides juntes, ajuden a triar el significat adequat sense haver de pensar en totes les possibilitats cada vegada.

En un missatge breu, el context es pot perdre. Si dues persones tenen una conversa sobre un test i després una envia el missatge «La planta ja està preparada», l'altra probablement relacionarà la frase amb el vegetal. En un grup on es parla alhora de decorar el vestíbul i de preparar un pis per a una exposició, la mateixa frase podria provocar un dubte. Expressions com «El test ja és al vestíbul» o «La primera planta ja està preparada per rebre el públic» permeten indicar de què es parla.

Un diccionari reuneix els diferents sentits d'una paraula en una entrada i els distingeix amb definicions. Per aprofitar aquesta informació, convé tornar a la frase després de llegir les definicions. Si el sentit triat encaixa amb les accions i els objectes que s'hi mencionen, la lectura guanya precisió.

Preguntes de comprensió

1. A quina part de l'edifici situa el cartell la sala de reunions?

2. Quina part del cos designa «planta» en la descripció dels mitjons?

3. Com s'anomena la capacitat d'una paraula de tenir diversos significats?

Preguntes de reflexió

1. Per què «La planta ja està preparada» és més fàcil d'interpretar després d'una conversa sobre un test que en el grup que organitza l'exposició? Indica quines lectures permet cada context.

2. Si substituïm «planta» per «pis» en el cartell de la sala, podem fer el mateix en la descripció dels mitjons? Justifica què passa amb el significat en cada cas.

Preguntes d'opinió

1. En el grup que prepara l'exposició, quin dels dos missatges més precisos del text et semblaria més urgent enviar primer? Justifica la tria pensant en què necessita saber qui organitza l'activitat.

2. Quin dels tres exemples inicials triaries per començar a explicar la polisèmia a un company i amb quin altre el compararies? Explica què faria clara la comparació.